

S z ö v e g é r t é s v e r s e n y

2017. május 3.

6. osztály

Hasznos tudnivalók!

1. 45 perc áll a rendelkezésedre!
2. Tollal dolgozz!
3. Nyugodtan dolgozz a szövegben!
4. Helyesírásra ügyelj, mert figyelembe vesszük!
5. Ügyelj a külalakra, a szépíráásra!

Tanuló neve: _____

Iskola: _____

Felkészítő nevelő: _____

Elért pontszám: _____

Helyezés: _____

Nagyon jó munkát kívánunk!

A kutya nevében lévő angol border, azaz határ szó arra utal, hogy ez a kutyafajta az Anglia és Skócia közötti határvidékről származik. Ide még a vikingek vitték magukkal. Ők eredetileg rénszarvasok terelésére használták a mai border collie kutya őseit. Évszázadokon keresztül a mai napig egyre jobban tökélesedett ez a fajta. Mai küllemének kialakításához a lengyel alföldi pásztorkutyával és a skót juhászutyával is keresztezték.

A border collie erős testfelépítésű, jó izomzatú kutya, sportos megjelenésű, hosszú és keskeny mellkassal. A marmagasság a kanoknál elérheti az 50 cm-t, szukáknál a 45 cm-t. A border collie-nak két szőrzettípusa ismert: a rövid és a kissé hosszabb szőrű, ez utóbbi a gyakoribb. Ennek fedőszőrzete körülbelül 8 cm hosszú, dús, alatta pedig sűrű, pihés, finom aljszőr óvja a hidegtől. Minden színkombináció megengedett, de a fehér nem lehet domináns. Szőrzete általában kétszínű, a legnépszerűbb a fekete-fehér és a barna-fehér kombináció. Feje arányos méretű, füle felálló, szeme kifejező, orrtükre fekete, palaszürke kékes árnyalatokkal vagy pedig vörösesbarna színű.

A border collie rendkívül értelmes munkakutya, sokak szerint a legokosabb, ami nagymértékben megkönnyíti nevelését. Eleven és fürge, éber, figyelmes, mozgékony és nagyon szeret dolgozni. Szívósságáról és bátorságáról is ismert. A hírneve szerint képes akár egyetlen pillantásával is visszaterelni a nyájhoz az elkószált juhot. Szeret a szabadban lenni, szüksége van a mozgástérre, ezért ha lakásban él és nem mozog eleget, ideges természetűvé válhat. Az időjárás nem nagyon zavarja, s ha eleget mozoghat, és van mit csinálnia, akkor gond nélkül tartható szabadtéri kifutóban is.

Ez a kutyafajta általában jól kijön a többi kutyával, s megfelelő szocializáció esetén a macskákkal és egyéb háziállatokkal is. Emberkedvelő kutya, a gyerekekkel való együttléttel sincsenek problémák, bár nem mindenkiel egyformán barátságos. Általában egy személyhez kötődik erősebben. Nem szabad elfelejteni, hogy ez a fajta alapvetően munkakutya, amelyet nyájak és marhacsordák terelésére tenyésztettek ki. Ha nincs munkája, akkor a border collie keres magának elfoglaltságot: például a gyerekekkel játszik, vagy a többi kutyát igyekszik terelgetni.

A fajta nem igényel különösebb szőrzetápolási tennivalókat. Elég hetente egyszer átkefélni a szőrét. Fontos a hallójárat tisztán tartása és a karmok rendszeres levágása.

A border collie tanítása egyszerű, hiszen nagyon értelmes, okos és munkaszerető kutyafajta. Szívesen tanul meg új dolgokat és örömmel hajtja végre a feladatokat. Ennél a kutyafajtánál nagyon fontos, hogy olyan gazdája legyen, aki következetesen neveli, és tisztában van azzal, hogy valódi munkakutyával van dolga. A következetlen vagy a túlzottan engedékeny gazdát a border collie "nem veszi komolyan".

A border collie juhászutya, így meglehetősen nagy a napi mozgásigénye. Ha azt akarjuk, hogy kutyánk jól érezze magát, játszunk vele sokáig a szabadban, kertben vagy parkban, és ha alkalmunk adódik rá, vigyük magunkkal távolabbi kirándulásokra is. A mozgás mellett ugyanilyen fontos az is, hogy dolgozhasson. Ha sokat unatkozik, akkor a viselkedése eltorzhat, akár agresszívvá is válhat. Ezért nem szabad a kutyát hibáztatni - sokkal inkább a gazdáját, amiért nem magának jobban megfelelő fajtát választott. Különböző feladatokat adjunk neki. A munkának persze nem muszáj juhokkal kapcsolatosnak lennie: ez lehet a labda visszahozása, az eldugott tárgyak felkutatása, engedelmisségi feladat, vagy "trükköket" megtanulása is. Az elégedett border collie általában odahaza is nagyon jól viselkedik.

A border collie-nak veleszületett képessége az állatok terelése, de ez a kutyafajta igen jó eredményeket ér el gyakorlatilag minden kutyás sportágban. A legjobbak között végez, ha ügyességi vagy engedelmisségi próbákon vesz részt, vagy ha labdaversenyeken (flyball) szerepel. Azoknak ajánlott ez a fajta, akik szeretnek sokat foglalkozni kutyájukkal, szívesen tanítják különböző feladatokra - és tudnak erre elég időt szánni. A border collie nem való átlagos családi kutyának, amely csak vasárnaponként jut ki az erdőben.

(Forrás: <http://kutyafajtak.hu/border-collie-kutya>)

1. Húzd alá a szövegben, hogy kikkel jön ki a kutya, ha jól van szocializálva! 4/

2. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

A kutya nevében az angol _____ szó, aminek a jelentése _____, arra utal, hogy ez a kutyafajta _____ és _____ közötti határvidékről származik. Ide a _____ vitték magukkal, akik a _____ terelésére használták. Azért, hogy ma így nézzen ki, a _____ alföldi _____ és a _____ juhászkutyával keresztezték.

9/

3. A szöveg alapján válaszolj a kérdésekre!

Melyik szín nem lehet meghatározó? _____ 1/

Milyen színkombinációjú lehet? _____ 4/

Mi a veleszületett képessége? _____ 1/

Mire kell figyelni a tisztántartásánál? _____

3/

Mi történik, ha sokat unatkozik? _____ 2/

4. Igaz vagy Hamis? Jelöld I vagy H betűvel!

_____ A border collie veleszületett képessége az állatterelés.

_____ Kevés a mozgásigénye.

_____ Vasárnaponként kell vinni sétálni.

_____ Ügyességi próbákon nem tud részt venni.

_____ Következetesen kell nevelni.

_____ Mindenképpen állatterelő munkát kell adni neki.

_____ Szarvasokat terelte eredetileg. 7/

5. Keretezd be a szövegben, hogy kinek ajánlott ez a kutyafajta! 3/

6. Írd ki a mértékegységekhez ill. a melléknevekhez, hogy mire vonatkozik!

50cm: _____

8cm: _____

felálló: _____

hosszú és keskeny: _____

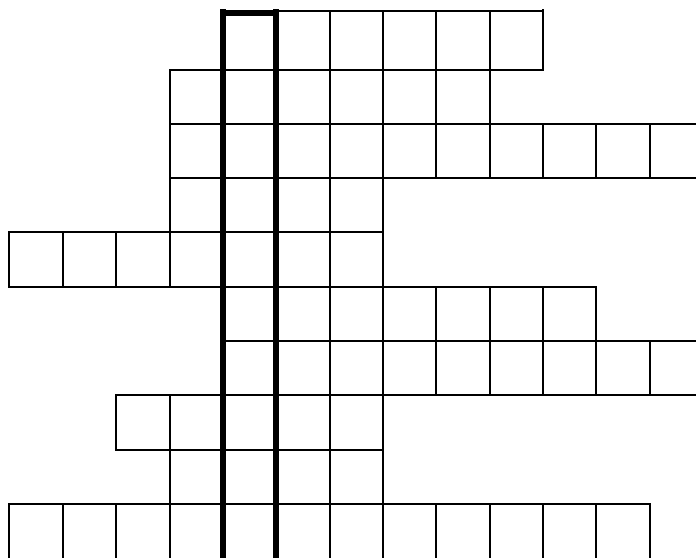
arányos: _____ 5/

7. Sorolj fel négy tevékenységet, amit szívesen végez a kutya!

4/

8. Keresztrejtvény

1. Mire van nagy szüksége?
2. Milyen fajta kutya a border collie?
3. Melyik gazdát „nem veszi komolyan”?
4. Melyik az egyik legjellemzőbb tulajdonsága?
5. Labdaverseny idegen szóval.
6. Milyen a mellkasa?
7. Agresszívvá válik, ha ...
8. Mit jelent a border szó?
9. Sok juh egy szóval.
10. Mivel képes visszaterelni az elkószált juhot?

10/

Hogyan kapcsolódik a megfejtés az olvasott szöveghez?

2/

9. Írj a bekezdésekhez vázlatpontokat!

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

9/

10. Te szeretnél-e ilyen kutyát? Válaszodat indokold is!

2/

A feladatlap elérhető pontszáma: 66 pont
Elért pontszám:

Menetrend: 2015.08.31-től-2015.09.30-ig naponta,
2015. 10.01-től-2015.10.25-ig hétvégeként

Élvezze az őszi napsütést a nyitott orr-, és sétatfedélzeten, vagy pihenjen az árnyékos panoráma teraszunkon.

Őszi időjárás esetén várjuk a fűtött zárt szalonterünkben büfével, forró italokkal, valamint a szélvédett fűtött panoráma teraszunkon.

AKCIÓ!!! Azokat a vendégeket, akik **10:30 előtt** váltják meg hajójegyüket, megvendégeljük a fedélzeten egy csésze cappucinoval és egy szelet süttivel.

Program neve	Indulási időpontok	Ár	
		Felnőtt (14 év felett)	Gyermek (4-14 év között)
Panoráma körút (1 órás)	minden nap 11:00, 12:30*, 14:00, 15:30, 17:00	1.600,-	700,-
A szigligeti öböl gyöngyszemei (2 órás)	szerdán 12:00	2.600,-	1.100,-
Panoráma körút cappucinoval a fedélzeten (1 órás)	minden nap 15:30	1.600,-	700,-
Naplemente túra (1 órás)	minden nap 18:30 (2015.09.13- ig közlekedik)	1.900,-	900,-

*szerda kivételével

Programjainkról bővebben

Panoráma körút (1 órás)

Töltsön egy kellemes órát az egyedi hangulatú hajónk fedélzetén, amely során megtekintjük a Keszthelyi-öböl nevezetességeit, közben érdekes idegenvezetést hallunk a feltáruló csodálatos tájról.

A szigligeti öböl gyöngyszemei (2 órás)

1,5 óras hajókirándulás a Hableány történelmi emlékhajóval. Az út során feltárul előttünk a Szigligeti öböl csodálatos panorámája, láthatjuk a Szigligeti vár festői romjait, és a Káli medence vulkánikus kúpjait. A hazaúton a festői északi part csipkés hegyeiben gyönyörködünk. Útközben pezsgőt, üdítőt szolgálunk fel.

Panoráma körút cappucinoval a fedélzeten (1 órás)

Töltsön egy kellemes órát az egyedi hangulatú hajónk fedélzetén, amely során megtekintjük a Keszthelyi-öböl nevezetességeit, közben érdekes idegenvezetést hallunk a feltáruló csodálatos tájról. Az élményt egy csésze cappucino elfogyasztásával koronázzuk meg.

Naplemente túra (1 órás)

Felejthetetlen hajóút, amely során tanúi lehetünk a balatoni est legromantikusabb látványosságának, amint a vörösén izzó napkorong lebukik a távoli hegygerinc mögé. Az élményt egy pohár pezsgő elfogyasztásával koronázzuk meg.

1. Válaszolj a kérdésekre!

Melyik évben volt aktuális a menetrend? _____

Milyen közlekedési eszközre vonatkozik a menetrend? _____

Milyen évszakban közlekedik? _____

Melyik a leghosszabb út? _____

Kinek nem kell jegyet venniük? _____

5/

2. Ha hűvösebb idő van, akkor is megtartják a túrákat? Indokold is válaszodat!

3/

3. Melyik körúton kapnak a vendégek cappucintot?

2/

4. Igaz vagy Hamis? Írj I vagy H betűket!

_____ A hajón nincs sétafedélzet.

_____ Októberben kedden is hajózhatunk.

_____ Egész évben működik a körút.

_____ Nem minden hajóúton kapnak a vendégek pezsgőt.

_____ Naplemente túra 18³⁰ órakor indul szeptember 23-án.

_____ A Hableány egy modern hajó.

_____ Nem csak a Keszthelyi-öbölből megy hajókirándulás.

_____ Vulkáni hegyeket is láthatunk.

8/

5. Keretezd be az alábbi időpontok közül, hogy mikor tudunk hajókézni?

2015.08.31. (hétfő) 15⁰⁰ óra, 2015.09.13. (kedd) 17⁰⁰ óra, 2015.09.23. (szerda) 12³⁰ óra, 2016.08.13.
(hétfő) 11⁰⁰ óra, 2015.09.14. (csütörtök) 18³⁰ óra

5/

6. Melyik útra tudok menni?

szerdán 14⁰⁰ órakor _____

szombaton 18³⁰ órakor _____

vasárnap 15³⁰ órakor _____

kedden 11⁰⁰ órakor _____

5/

7. Keretezd be a tulajdonneveket az első két programban!

5/

8. Szerkessz címet a plakátnak!

1/

9. Hiba csúszott a kiírásba. Húzd alá a hibát, és írd fölé helyesen!

A Szigligeti öbölben, 1 órás hajókirándulás váltható az Ariel történelmi emlékhajóval. Az út során láthatjuk a Szigligeti öböl panorámáját, és a Szigetvár romjait. A vulkáni medencét láthatjuk a Káli hegyekben. A déli parton jövünk vissza. Az út során üdítőt és cappucिनot szolgálunk fel.

7/

10. Mire gondolsz, miért a Szigligeti öböl gyöngyszemei a legdrágább út?

2/

11. Egy 4 fős család Naplemente túrára szeretne menni, 2015. október 13-án. A szülők 35 évesek, az egyik gyerek 13, a másik 3 éves. Mennyibe kerül a családnak a jegy? Egész mondattal válaszolj!

3/

A feladatlap elérhető pontszáma: 46 pont
Elért pontszám:

Fogászat a középkorban

Rettenetes beavatkozásnak számíthatott egy-egy fog húzása középkorban, ha pápai rendeletek szabályozták végrehajtását - az egyházi javallat egyébként a buzgó imádság volt fogfájás esetére, ugyanis a foghúzás súlyos gyulladással, esetleg halállal járhatott. Sokáig azt gondolták, hogy fogaink az agyunkkal, esetleg tüdőnkkel állhatnak összeköttetésben, ezért tilos kihúzni őket - erre már csak abban az esetben kerülhet sor, ha már annyira mozog a fog, hogy hamarosan kiesik (ilyenkor biztos kevésbé sérül az agyunk). Hogy a fogorvosi beavatkozást elkerüljék, rengetegen a "gyógyitalárusok" segítségért folyamodtak, akik több ezer féle kotyvalékot ajánlottak fogfájásra. Bár némelyik ital pillanatnyi enyhülést hozott, mások olyan szinten mérgezőek voltak, hogy végleges védelmet biztosítottak minden fájdalom ellen.

Foghúzás esetén, fájdalomcsillapításra gyakran használták a fakalapácsot, és az ütés során elájult páciens fogát könnyen kihúzták mire felébredt, már ha felébredt. Körülbelül a 17. századra alakult ki a mai modern fogászat elődje. Előtte csak a borbélyoknak volt engedélyük efféle kezelésekre.

Mai szemmel nézve ezeket a barbár beavatkozásokat, méhcsípésnek is tekinthetjük a mai fogkezelési módszereket.

http://mondak.blog.hu/2010/06/20/a_fogaszat_a_kozepkorban

1. Karikázd be a kérdésekre adható helyes válaszokat!

Mi szabályozta a középkorban a foghúzást?

papi rendelet

királyi rendelet

pápai rendelet

Mi volt a legfontosabb egyházi javaslat?

ki kell húzni

imádkozni kell

ki kell ütni

Hogyan érzéstelenítettek akkoriban?

injekciót kapott

sehogyan

fakalapáccsal leütötték

Kik végezhetek foghúzást engedéllyel?

borbélyok

fogászok

barbárok

Melyik század a modern fogászat elődje?

XVIII. század

7. század

XVII. század

5/

2. Tegyé fel kérdéseket a válaszokhoz!

_____?
A gyógyitalárusok.

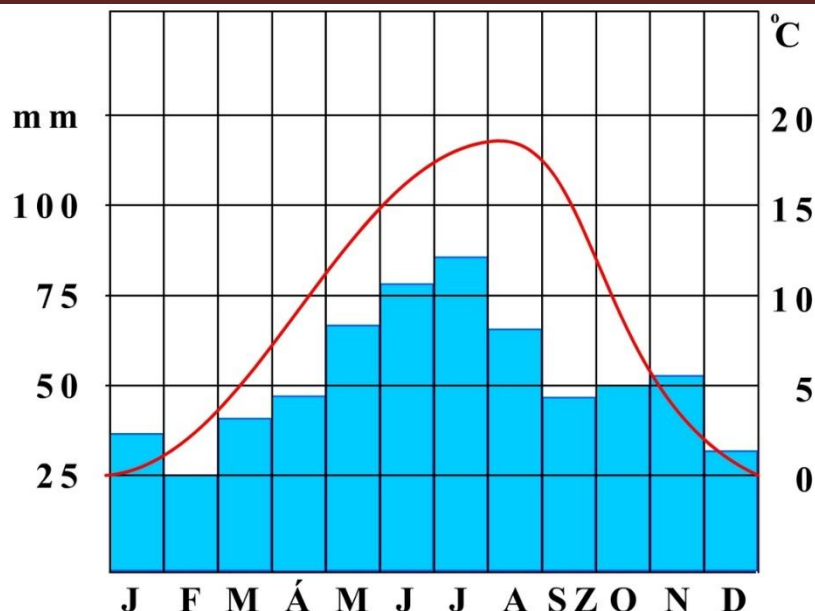
_____?
Elájult a páciens.

_____?
Agyunkkal és tüdőnkkel.

_____?
Nem, mert mérgezőek voltak, vagy csak pillanatnyi enyhülést hoztak.

_____?
A mondak.blog.hu-n.

5/

Szombathely

 - Csapadék
 - Hőmérséklet

(<http://tudasbazis.sulinet.hu>)

- Mit ábrázol a diagram pontosan? _____
 _____ 3/
- Melyik volt a legcsapadékosabb hónap? _____ 1/
- Melyek voltak a legmelegebb hónapok? _____ 2/
- Melyik hónaptól kezdett el süllyedni a hőmérséklet? _____ 1/
- Hány mm csapadék esett októberben? _____ 1/
- Melyik hónapokban volt a hőmérséklet fagypont közelében? _____ 2/
- Mennyi csapadék esett októberben és februárban összesen? _____ 1/

A feladatlap elérhető pontszáma: 11 pont

Elért pontszám:

A feladatlap végére értél, ügyes vagy, gratulálok!

Össz pontszám: 133 pont

Elért pontszám: